

[Indenrigs- og boligministeren.]

efteråret 1950 og i dag — og det ærede medlem hr. H. C. Hansen må tilgive mig, at jeg ønsker at fremhæve denne forskel. Jeg mener stadig, at den socialdemokratiske politik fra 1947 til 1950 endte i et økonomisk sammenbrud. En forandring var nødvendig. Det ærede medlem og hans regeringskolleger søgte jo selv med forslagene fra august 1950 at vende om, men omvendelsens ritual tiltalte hverken mit parti eller mig.

Socialdemokratiets regeringsforslag gik ud på en stramning af importrestriktionerne og afviste pure at anvende den kreditpolitik, som var absolut nødvendig, og som vi fra konservativ side krævede allerede første gang, da vi i december 1948 talte imod opgivelse af de bundne kassereserver i bankerne, og siden, da devalueringen forstærkede inflationen.

Jeg skal ikke trætte det høje ting med det utal af citater, som kunne anvendes i dag til dokumentation for, at vi i god tid advarede den socialdemokratiske regering mod følgerne af de billige penges politik; langt de fleste ærede medlemmer vil huske de langvarige og hyppige debatter, som vi havde i dette høje ting om disse sager. Her er ikke tale om bagklogskab eller dolkestødslegender. Socialdemokratiet troede — og det var jo en ærlig sag — på, at det var muligt at føre en politik, som havde kåret sig det ene mål: fuld beskæftigelse — og det praktisk talt for enhver pris. Det overså, at denne politik i sin ensidige anvendelse af overlikviditet og billige penge måtte føre til en altfor tung valutagæld, som, efterhånden som den voksede, nødvendiggjorde, at ønsket om ligevægt på betalingsbalancen trådte i stedet som mål for landets politik. Det var, hvad der skete — og hvad der måtte ske.

Det var jo ikke alene her på rigsdagen, at den socialdemokratiske regerings økonomiske politik led nederlag.

I løbet af 1950 forhøjede nationalbanken sin diskonto to gange, og under regeringskrisen tilbagekaldte den sit genbelånings-tilsagn vedrørende byggelånene. Den bygge-lånskrisen, som opstod som følge heraf, kunne ikke overvindes før ud på sommeren 1951. I beretningen for 1951 siger banken selv om årsagerne til standsningen af genbelåningen og om forudsætningerne for, at den atter påtog sig denne opgave, nogle forklarende

ord. Det hedder her — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Når nationalbanken dengang stand-sede genbelåningen, var det, fordi den stærkt anspændte valutasituation nød-vendigjorde tilbageholdenhed med inve-steringerne, og fordi de på bygge markedet rådende forhold gjorde det påkrævet at dæmpe overefterspørgslen efter materia-ler og arbejdskraft. I løbet af 1951 ind-traf da også en ændring i forholdene på byggeområdet. Faldet i obligationskur-serne, standsningen af genbelåningen og den fortsatte stigning i byggeomkostnin-gerne førte til en væsentlig nedgang i projekteringen og påbegyndelsen af ny-byggeri. Nedgangen i byggeaktiviteten bevirkede, at der efterhånden blev til-fredsstillende bemandingsforhold på byg-gepladserne.“

Dette citat fra nationalbankens beret-ning fortæller en hel del om årsagerne til, at vi i 1951 kom ud i bygge-lånskrisen, og om de retningslinier, vi må følge i vor bygge-politik for at forhindre en gentagelse.

Jeg har stadig set det som min opgave at undgå en gentagelse af de tilstande, som dengang førte til, at nationalbanken slog hånden af byggeriet.

Udtalelser fremsat her af de ærede med-lemmer hr. H. C. Hansen og hr. Bertel Dahlgaard giver mig iøvrigt en kærkom-men anledning til med udgangspunkt i denne nationalbankens skildring af forrige års byggeproblemer at give det høje ting oplysninger om dette års.

En beskrivelse af boligbyggeriets situa-tion kræver anvendelse af 4 talstørrelser om årets byggevirksomhed:

For det første: Hvor mange boliger kan vi vente at få færdiggjort?

For det andet: Hvor meget er der i det hele taget i gang?

For det tredje: Hvor mange boliger er der påbegyndt?

For det fjerde: Hvor mange nye ansøg-ninger om statslån kommer der ind til bolig-ministeriet?

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard gjorde nogle bemærkninger netop om antallet af færdiggjorte boliger og sagde derom, at medens der i 1949 blev fuldført 24 000 lej-ligheder, regnes der i 1952 med at blive 16 000 færdige, d. v. s. kun tilstrækkeligt til at dække befolkningstilvæksten, men ikke nok til at gøre indhug i bolignøden.